

Om kommunalt stöd till anhöriga

14 november 2025

Koordinator Maria Hagiwara, Sveriges kommunala anhörigstödsnätverk
Anhörigkonsulent Margaretha Hartzell, Södermalms stadsdelsförvaltning Stockholms stad

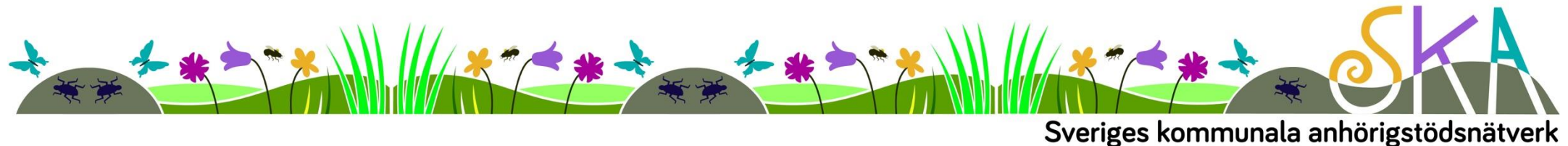
Sveriges kommunala anhörigstödsnätverk

Stöd till anhöriga

Från flera aktörer: Staten, sjukvården, kommuner och civilsamhället

Exempelvis...

- Försäkringskassan: Omvårdnadsbidrag, merkostnadsersättning, bilstöd
- Sjukvården: Rådgivning och personligt stöd, CSD
- Kommuner: Stöd till närstående och stöd till anhörig
- Civilsamhället: Anhörigorganisationer
- Övrigt: Arbetsgivare, hjälp med framtidsfullmakt

Nya Socialtjänstlagen, 13 kap.

Stöd till den som vårdar eller stöder en närstående

9 § Socialnämnden ska erbjuda stöd till den som vårdar en närstående som är äldre eller långvarigt sjuk och till den som stöder en närstående med funktionsnedsättning

Anhöriga som målgrupp för socialtjänstens insatser

Med eller utan behovsprövning

Anhöriga som den enskilde

Anhörigcentrerat direkt stöd, stöd för egen del

Kommunalt stöd till anhöriga

Riktat till den anhörige (direkt) eller till den närstående (indirekt)

- Stöd i hemmet, exempelvis avlösning, boendestöd, bostadsanpassning
- Stöd genom annat boende, exempelvis korttidsvistelse, korttidstillsyn, träningslägenhet
- Stöd genom dagverksamhet, exempelvis för personer med psykiska funktionsnedsättningar
- Annat stöd, exempelvis god man, personligt ombud, ledsagare, kontaktfamilj eller ekonomisk ersättning
- Anhörigkonsulent eller motsvarande (stödkontakt)

Kommunalt stöd till anhöriga

Bestämmelse i socialtjänstlagen

290 kommuner

Olika stadsdelar, organisation, målgrupper

Stärkt stöd lagrådsremiss

???

Sveriges kommunala anhörigstödsnätverk

Exempel från arbetet med anhöriga

Olika problematik

Olika behov

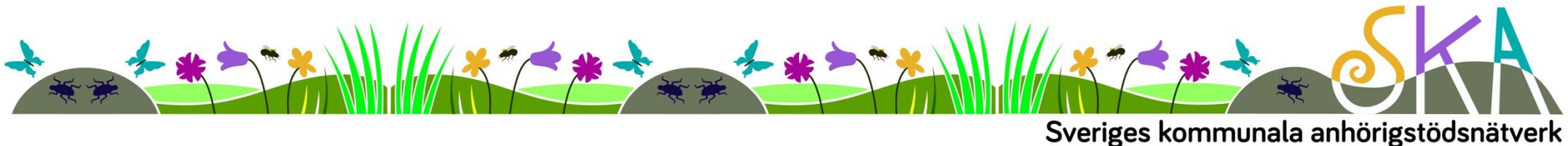
Anhörigcentrerat – att möta den anhörige där den är

Olika stödformer

Anhörigstöd – första samtal och vidare

- Första kontakt? – Via kollegor internt och externt, hemsidor, föreningar mm
- Få ”landa” i ett tryggt och tydligt sammanhang, i en fåtölj, digitalt, på telefon
- Bli sedd och lyssnad på där **individen** befinner sig
- Hjälpa till att kartlägga, sortera och prioritera i den faktiska situationen
- Mirakelfrågan – I den bästa av världar – vad skulle du önska att våra samtal kan bidra till eller hjälpa dig med?
- Tre områden som vi kan arbeta med:
 - Kunskap och rådgivning om - socialtjänst, region, övriga myndigheter och föreningar, där även stor kunskap finns om funktionsnedsättning/sjukdom
 - Hur kan du förhålla dig till den som är sjuk/funktionsnedsatt?
 - Vad saknar du, längtar efter och vad behöver du som anhörig?

Annat stöd genom anhörigkonsulenter

- Grupp - träffa andra anhöriga – följer en metod/program/teman
- Anhörigcaféer
- Hälsofrämjande aktiviteter
- Föreläsningsserie inom beroende
Nka digital guide
SNAPH
Anhörigdagar
- SIP/tjänstemannamöten/samverkan
- Utbilda kollegor i anhörigperspektiv

Utvärdering grupp och individuellt

Samtalen har varit otroligt värdefulla och gett mycket tröst i insikten att man **inte är ensam**. Inser varför jag **beter mig** på vissa sätt och har ett så stort **kontrollbehov** både i situationer med min syster men **även utanför det**. Jag känner verkligen att jag har vuxit mycket under den här tiden. Även om **skuld och skam** fortfarande är svåra känslor att helt släppa taget om, känner jag att jag har fått **bättre verktyg** för att **hantera dem**. Hoppas kunna bygga en relation till min syster som vi **båda mår bra av**.

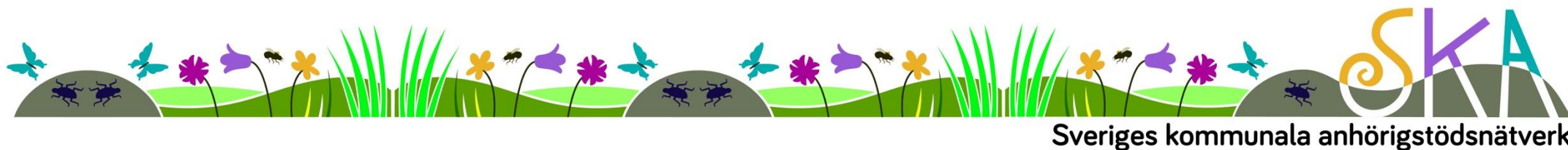
En förstående person som ger mig kraft och mod att vara anhörig och möta morgondagen, förstår vad jag pratar om och jag känner mig trygg.

Jag har förstått hur viktigt det är att jag sätter gränser för det jag gör. Om jag inte gör det orkar jag till slut inte vara ett stöd.

Sveriges kommunala anhörigstödsnätverk, SKA

SKA skall arbeta för en fortsatt nationell, regional och lokal utveckling av kommunernas stöd till personer som vårdar närstående som är långvarigt sjuka eller äldre eller som stödjer närstående med funktionshinder.

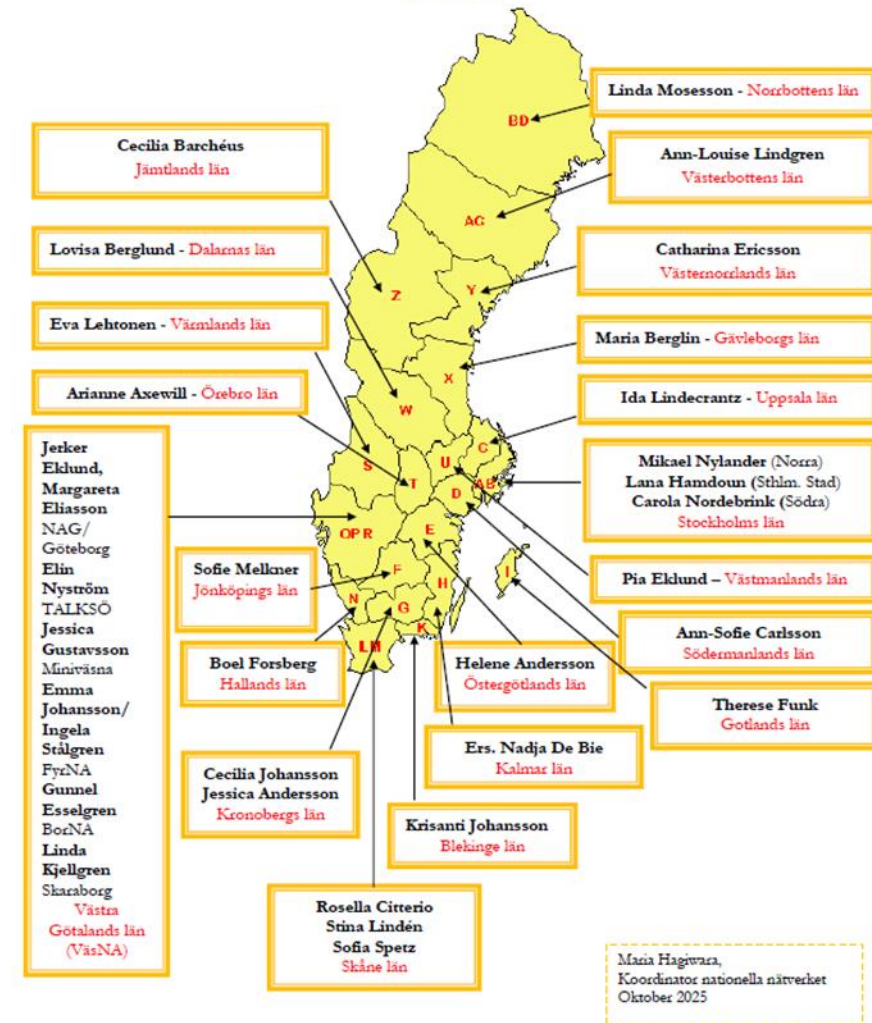
Länssamordnarna ska fungera som kunskapsspridare och vara en förmedlande länk mellan det nationella nätverket och de regionala nätverken.

Länssamordnarna ska verka för erfarenhetsutbyte med olika samverkansparter och aktörer inom området.

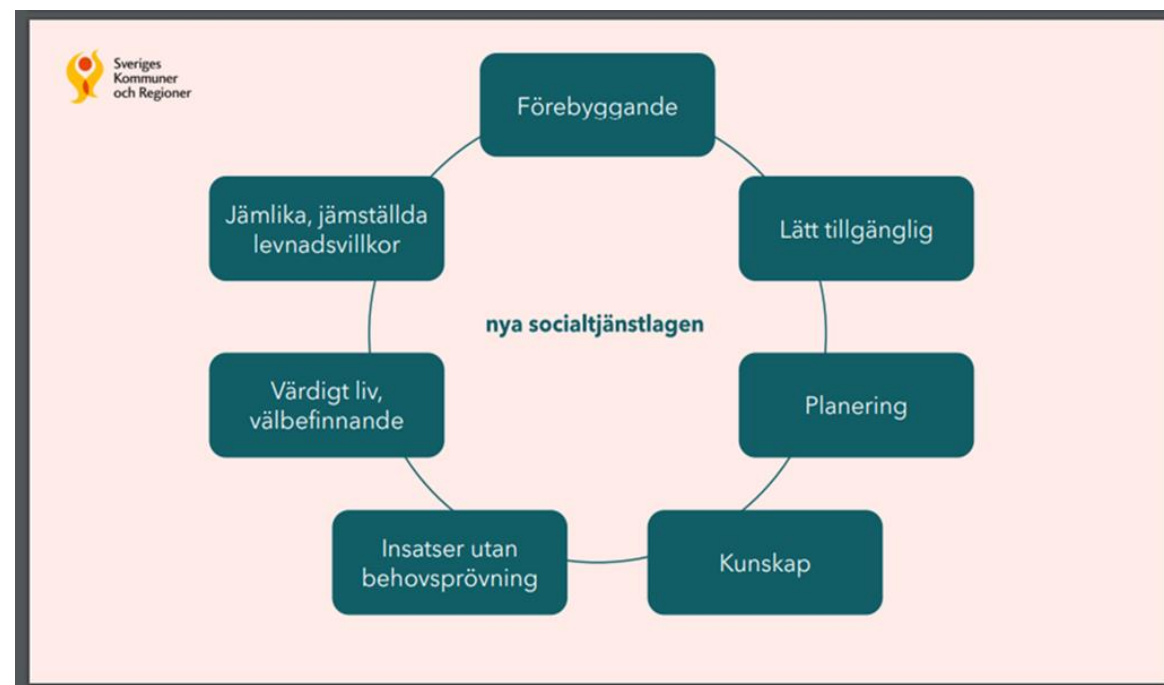
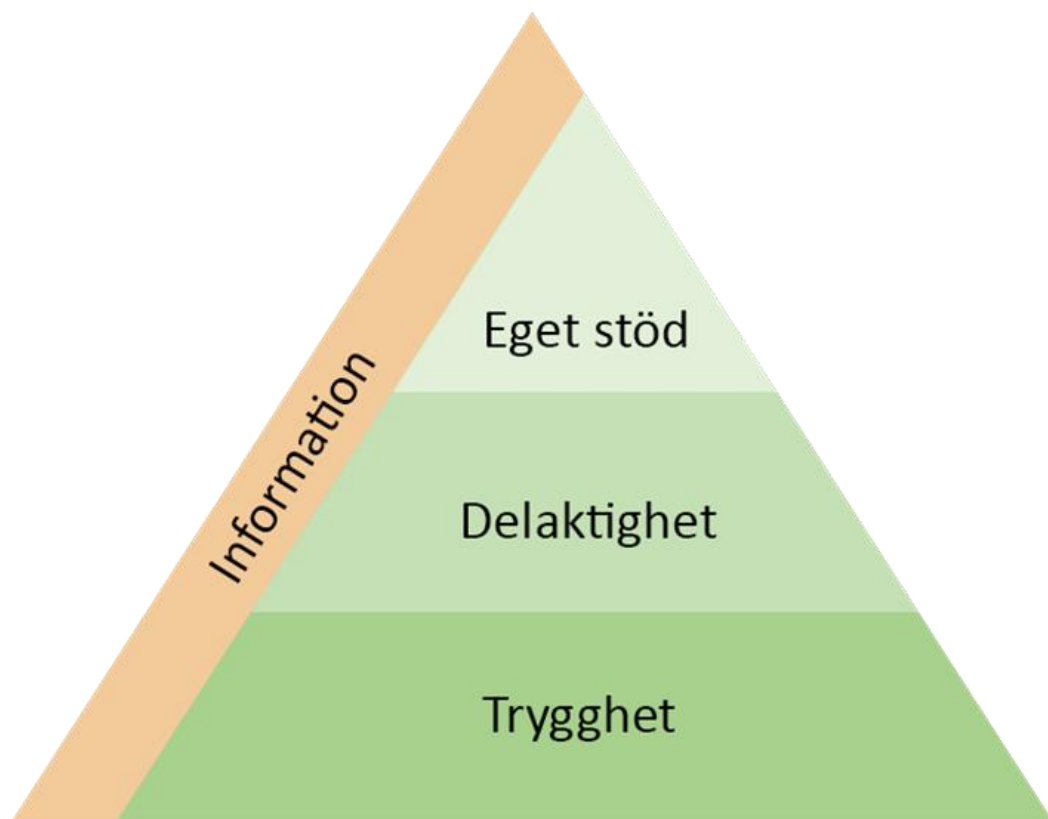
Delaktighet.

15 Utvecklingsgrupper.

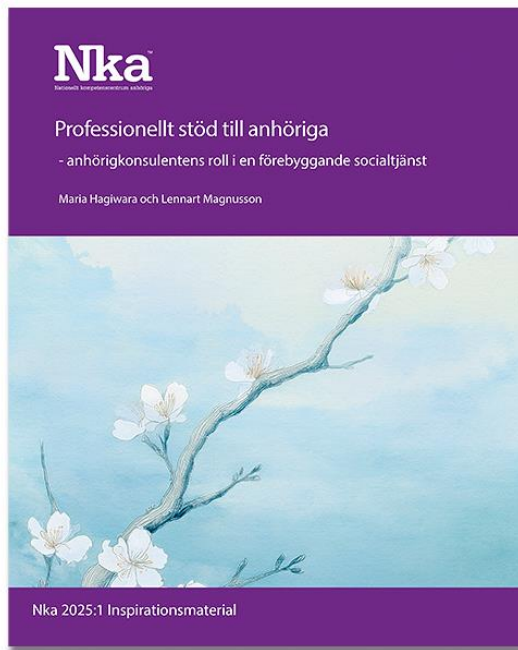
Sveriges kommunala anhängstødsnätverk (SKA)

Nationella anhörigstrategin och Socialtjänstlagen

Inspirationsmaterial för professionen

- Finns att ladda ned, Nka på gång med en tryckt version
- Utbildningsinsats under våren 2026
 - studiecirkelsmaterial
 - inspelade introduktioner/webbinarier/filmer
- Syftet är att bidra till fortsatta diskussioner och professionsutveckling
- Fokusgrupper planeras under vintern – delaktighet från SKA

Inspirationsmaterialet

Varje kommun bestämmer själv över socialtjänstens verksamhet och inriktning, vilket är nödvändigt för att kunna anpassa efter de lokala förutsättningar som råder.

Ett förslag på ett definierat grunduppdrag är därför enbart tänkt som en hjälp vid fortsatta diskussioner i kommunernas utveckling av stöd till anhöriga.

Ett förslag på definierat grunduppdrag för anhörigkonsulenter:

Anhörigkonsulenter ska med utgångspunkt i socialtjänstlagen och nationella anhörigstrategin arbeta med stöd till anhöriga.

Övergripande mål och inriktning för kommunernas stöd till anhöriga är att främja anhörigas trygghet, delaktighet, samt jämlika och jämställda levnadsvillkor. Stödet till anhöriga ska vara anhörigcentrerat och bygga på respekt för anhörigas självbestämmanderätt och integritet.

Stödet till anhöriga ska inriktas på att stärka och utveckla anhörigas och anhöriggruppers egna resurser.

Stödet till anhöriga ska inriktas på att anhöriga får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Anhörigkonsulenters arbete med stöd till anhöriga innefattar att:

- erbjuda ett direkt stöd till anhöriga i form av individuella samtal, stöd i grupp, samt hälsofrämjande aktiviteter,
- erbjuda ett direkt stöd som innefattar information, utbildning, rådgivning och annat stöd,
- verka för ett likvärdigt direkt stöd till anhöriga som målgrupp,
- bidra till att olika verksamheter beaktar och integrerar ett anhörigperspektiv

Likvärdigt direkt stöd

Vad är behovet?

Undersök stödet i din kommun

Fråga efter anhörigkonsulent

Fråga efter SIP

Ansök om det du inte hittar

Vem kan föra din talan i kommunen?

Synpunktshantering

Maria Hagiwara
Koordinator, Sveriges kommunala anhörigstödsnätverk

maria.hagiwara@anoriga.se

0766- 436768

Margaretha Hartzell
Anhörigkonsulent, Södermalms stadsdelsförvaltning Stockholms Stad

margaretha.hartzell@stockholm.se

0761-212165

[Sveriges kommunala anhörigstödsnätverk | Nationellt kompetenscentrum anhöriga](#)

Sveriges kommunala anhörigstödsnätverk